

A SZEMÉLYISÉG ÉS FEJLŐDÉSI SZAKASZAI

Összefoglaló

A SZEMÉLYISÉG FOGALMA

- N+1 meghatározás létezik a személyiségről, a lényeg azonban az, hogy:
 - általános és különös sajátságok az emberben integrálódott egysége;
 - ezek a sajátosságok meghatározzák az ember egyedülálló alkalmazkodását a környezethez;
 - Rendszerszerű szerveződés;
 - az élet folyamán változik (ezek a változások életkori szakaszonként bizonyos hasonlóságokat mutatnak)

MI DÖNTI EL, HOGY MILYEN SZEMÉLYISÉGE LESZ AZ EMBERNEK?

- **Veleszületett, genetikai tényezők:** a gyermek neme, az endokrin rendszer működése, az idegrendszer differenciálódása, adottságok
- **Társadami és környezeti tényezők:**
 - A család szerkezete és a családi kölcsönhatások minősége → miként látja saját magát, saját szerepét
 - A családon belüli és a családon kívüli nevelési hatások → milyen motivációkkal, érzelmekkel fordul a világ felé
 - A mikro- és makrokörnyezet: rend, higiénia, egészségesség, élelem, politikai tényezők, anyagi feltételek, stb.

A SZEMÉLYISÉG MINŐSÉGI OSZTÁLYOZÁSA

- **Érettlen személyiségek:** egyenetlen, kiszámíthatatlan működés, az új helyzetekhez való alacsony alkalmazkodási képesség
- **Érett személyiségek:** szervezettség, kiszámítatóság, rugalmasság, hatékonyság jellemzi
- **Kihangsúlyozott személyiségek:** az átlagostól eltérő, néha bizarr, különc, nehezen alkalmazkodó
- **A normálistól eltérő személyiségek:** teljes mértékben különböznek az átlagostól, nem képesek az alkalmazkodásra

A SZEMÉLYISÉG FEJLŐDÉSI SZAKASZAI

Életkor	Szakaszok FREUD szerint Pszichanalitiku s nézőpont	Szakaszok PIAGET szerint Kognitív nézőpont	Szakaszok KOHLBERG Szerint Morális nézőpont	Szakaszok ERICKSON szerint Pszichoszociális szempont
Újszülött 0-1 év	Orális szakasz	Szenzomotoros szakasz 0-2 év	Prekonvencionális szakasz I. Heteronóm erkölcs (egocentriymus) II. Instrumentális erkölcs (csereelv)	Bizalom/bizalmatlan ság
Csecsemő 1-2 év	Anális szakasz			
Kisgyermek 2-3 év		Műveletek előtti szakasz 2-6 év		Autonómia/szégyen, kétely
Óvodáskor 3-5 év	Fallikus szakasz			Kezdeményezés/ bűntudat
Kisiskoláskor 6-11 év	Latenciaszakasz	Konkrét műveleti szakasz 6-12 év	Konvencionális szint III. Kölcsönös személyközi elvárások	Teljesítmény/ kisebrendűség- érzés
Serdülőkor 12-20 év	Genitális szakasz	Formális műveleti szakasz 12-19 év vagy soha	Posztkonvencionális szint IV. Társadalmi rendszer és lelkiismeret	Identitás/ szerepkonfúzió
Fiatal felnőttkor 25→ év			V. Társadalmi szerződés	Intimitás/izoláció
Felnőttkor 60 évig			VI Egyetemes etikai elvek	Alkotóképesség/ stagnálás

FELADAT

- 1. Válassz ki tetszés szerint egy fejlődési szakaszt (bármelyik nézőpont szerint) és írd körül, figyelembevétel az elméletalkotó szempontjait is. Terjedelem: minimum fél oldal
- 2. Erickson pszichoszociális fejlődéselmélete szempontjából elemezd a különböző életkori kríziseket. Terjedelem: minimum fél oldal

